

BRIEF UIT DEN VREEMDE.

MET DE NEDERLANDSCHE AMBULANCE NAAR ETHIOPIË.

VI. DE EERSTE LUCHTAANVAL.

De laatste weken scheen de zon haast niet over Dessié, de Ethiopische bergstad, waar sinds eenige maanden het Hoofdkwartier van den Negus is gevestigd; een kleine drie weken geleden kwamen wij hier aan, in regen, mist en nevel, die slechts nu en dan gedurende enkele oogenblikken een weldoend zonnetje doorlieten. Wij rilden en voelden ons onbehagelijk op onze vraag, of het altijd zulk weer hier was, gaven de reeds lang hier gevestigde Paters Lazaristen ons ten antwoord, dat het met het weer heelemaal niet in orde was: sinds Kerstmis was er bijna geen zon geweest, terwijl het normale weer van Dessié in dezen tijd van het jaar volop zon behoorde te geven. „Maar”, zeiden zij erbij, „de Ethiopiërs noemen het een beschikking van God, dat wij dit regenachtige weer hebben, want ware het helder, de Italianen zouden zeker Dessié met een bezoek vereeren”. Sinds dien waren wij minder op mooie zonnige dagen gebrand, maar ziedaar, sedert enkele dagen is het weer omgeslagen: het regent nog wel wat des nachts, net genoeg om onze vrachtauto's geducht te hinderen, maar des morgens en 's middags beschijnt een stralende zon dit mooie berglandschap, en met de zon zijn inderdaad de Italianen verschenen.

Gisterenmiddag tegen 12 uur verscheen een enkel vliegtuig in het Zuiden, vloog hoog langs Dessié en ons kamp, braaf beschoten door het Ethiopische afweergeschut op de omliggende bergtoppen; het trok zich daarvan niets aan, en verdween in Noordelijke richting.

Vanmorgen om 8 uur werd het meenens! Om 8 uur klonken de drie waarschuwingschoten van een uitkijkpost, en meteen hoorden wij het geronk van vliegtuigmotoren. Uit het Noorden kwamen ze aanzetten, eerst drie, later nog eens twee of drie bombardeervliegtuigen; ze vlogen op groote hoogte in een boog om Dessié, keerden terug, en wij hadden inmiddels gelegenheid, gewapend met onze gasmaskers (en het meerendeel onzer ook met kijkers, photo- en filmtostellen) naar de loopgraven te gaan, tot dat doel gegraven: driekwart meter breed, anderhalven meter diep, en beschutting gevende tegen scherven en rondvliegende stenen. Wij zegenden onze nieuwe Roode-Kruisvlag, sinds een paar dagen klaar en op den grond uitgespreid, 14 meter in het quadrat, met een naar evenredigheid groot rood kruis.

Toen begon het drama; de streek hier is dun bezaaid met op zich zelf staande „toekoels”, hutten van de bevolking, rond, met stroodak en wanden van dunne spijlen met leem ertusschen. Op ongeveer 800 M. ten Westen van missie en kamp ligt de woning van een chef, een groote toekoel, bovendien omheind met eucalyptusboomen. Een vliegtuig vloog over ons, wij hoorden een fluitend geluid, bij de toekoel stoven de bekende zwarte stofwolken op en klonken de ontploffingsknallen. Even daarna richtte het eskader zich naar de stad; een roffel van ontploffingen en overall rook: vermoedelijk van brandende huizen. Toen naar het Noorden, waar later een geknal van belang gehoord werd zooals op Oudejaar te Batavia; deze plaats, naar schatting enkele KM van ons verwijderd, leek het hevigst geteisterd te worden. Naar wij een paar uren later vernamen, vond ten Oosten van ons nog een derde bombardement plaats: de Italianen vermoedden er volgens hun spionnenberichten den Negus; deze moet er inderdaad ook geweest zijn, doch bleef met zijn gevolg ongedeerd.

Ondertusschen schoot het afweergeschut onverdroten op den vijand, doch deze zette even onverdroten zijn werk voort, en verdween tenslotte in Noordelijke richting. Toen de lucht zuiver was, gingen afdeelingen onzer ambulance op zoek naar gewonden; die in de stad ving bot: er waren twee doden en enkele lichtgewonden, reeds verzorgd door het Amerikaansche hospitaal. De afdeeling, welke gewonden zocht in het Noorden, had meer succes: zij vond één zwaar gewond kind, met hersenprolaps, en drie lichtgewonden, allen door scherven. Voor twee der 4 was opneming in de ambulance noodzakelijk.

Aldus onze eerste rechtstreeksche oorlogservaring! Men vraagt mij misschien, met welke gevoelens wij werden beziel, wat betreft het gevaar voor ons eigen leven? Wel, ik meen daarop te kunnen antwoorden, dat wij ons belangstellende toeschouwers, geen angstige mogelijke slachtoffers voelden. Natuurlijk zochten wij ons heil in de loopgraven, toen recht over ons heen gevlogen werd, al geloofden wij niet, dat ons Roode-Kruiskamp, vlak bij de Fransche missie gelegen, als doelwit gekozen zou worden: natuurlijk, men kan nooit weten! En al is ons geweten zuiver op dat punt: de Italianen kunnen wel eens gaan vermoeden, dat wij een vluchthaven worden voor gezonde soldaten. Voorzichtigheid is dus geboden, en bij iedere volgende verschijning van hun vliegtuigen zullen wij weer naar de loopgraven gaan: photo- en filmtoestel klaar om geen gelegenheid tot het maken van belangwekkende opnamen voorbij te laten gaan!

CH. W. F. WINCKEL.

Dessié, 9 Februari 1936.

BLADVULLING.

EEN OPERATIE IN DE WOESTIJN.

In RUPERT DONKAN's boek *Die Auferstehung Arabiens* (WILH. GOLDMANN-Verlag, Bern, Leipzig, Wien), waarin de ontwikkeling van den tegenwoordigen heerscher IBN SAOED wordt geschetst, lezen wij van een maagoperatie, die hij in zijn jeugd te midden van den wilden stam der Moerra heeft bijgewoond. Zoo niet ter aanbeveling, dan toch ter kennismaking meende ik de beschrijving der kunstbewerking te mogen mededeelen.

„Eéns kreeg een Moerra een lanssteek in de maag. Men besluit, hem te opereeren, omdat hij jong is, en een goed krijgsman. Onbewegelijk in het zand uitgestrekt, wacht de verwonde, tot men gesmolten boter verhit, tot men mieren gehaald heeft. Twee dagen en nachten moet hij liggen, tot de uitgezonden mannen met ongeveer dertig termieten 1) terugkomen. . . . Een grijsaard ontbloot dan biddend de vreese-lijke wonde. IBN SAOED moet met een kameelvel de vliegen verjagen; zijn broeder en zijn neef houden den zieke vast, die de oogen sluit, en zich kromt, maar geen geluid laat hooren. De grijsaard. . . . doopt zijn handen en zijn groot mes in het kokende vet en begiet daarmee de wond. Met ééne snede opent hij dan den buik. Het bloed spuit. IBN SAOED moet vet erover gieten, om het te stelpen. De grijsaard dompelt zijn handen in de ingewanden van den gewonde en trekt de maag naar de oppervlakte. Met zijn vingers moet IBN SAOED de witachtige massa vasthouden en de wondranden bijeendrukken. Andere Moerra reiken den „dokter” één voor één de termieten aan, wier wijd geopende kaken gereed zijn om toe te happen. Met bloedige vette vingers houdt de grijsaard deze natuurlijke tangen aan de wondranden. De termiet bijt, en dan knipt de „dokter” hem met zijn nagels den kop af. Deze blijft zitten, en zoo is met de hechting een begin gemaakt. Dertig maal wordt dit herhaald, want de termietenkop vervangt daar het catgut.

Gedurende deze geheele verschrikkelijke operatie heeft de zieke maar een enkelen keer kort gesteund. Hij druipt van het zweet, en zijn huid is blauwgrijs. Maar hij haalt adem, hij leeft. Hij leeft nog, als hij met vuile lappen wordt toegedekt en men hem tusschen twee kameelen legt, opdat hij bij nacht niet koud zal worden. . . .”

Deze man is thans een van de meest geziene aanvoerders van IBN SAOED's lijfwacht.

H. PINKHOF.

---

1) Hoogstwaarschijnlijk zijn dit geen termieten. Van ouds is in Hindostan op de te beschrijven wijze gebruik gemaakt van groote mieren.
